

RECENZIJA publikacije “Izboriti se za izbor: životna priča Gordane Rajkov”

[Priredila: Milica Mima Ružičić-Novković; Izdaju: Centar **Živeti uspravno**, Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije, Udruženje građana **Ženske studije i istraživanja**, Futura publikacije; Novi Sad, 2017]

Na srpskom jeziku ne možemo naći literaturu, niti medijske članke i priloge koji žene sa invaliditetom predstavljaju u punom individualitetu s poštovanjem njihovih osobnosti, vrednosti, postignuća i različitosti. Najčešće se o ženama sa invaliditetom govori povodom opštih tema o statusu osoba sa invaliditetom ili žena, zakonskim okvirima i akcijama obeležavanja značajanih datuma ili akcija za neku vrstu pomoći. O ženama sa invaliditetom najčešće govore predstavnici vlasti ili organizacije koje se bave pitanjima prava osoba sa invaliditetom, a ređe same žene sa invaliditetom. Često se žene sa invaliditetom predstavljaju sa dozom sažaljivosti i patetike, kao osobe kojima treba pomoć, ili se njihovi uspesi preuveličavaju.

Srbija je 2009. godine potpisala Međunarodnu konvenciju o pravima osoba sa invaliditetom koja (član 21) nalaže državama potpisnicama da preduzmu sve odgovarajuće mere kako bi obezbedile da osobe sa invaliditetom mogu da uživaju pravo na slobodu izražavanja i mišljenja, uključujući slobodu da traže, primaju i prenose informacije i ideje ravnopravno sa drugima, posredstvom svih oblika komunikacije po vlastitom izboru, Članom 8 Konvencije države potpisnice obavezale su se da preduzmu odgovarajuće mere za podizanje svesti o osobama sa invaliditetom, kao što su: „da se bore protiv stereotipa, predrasuda i štetne prakse u odnosu na osobe sa invaliditetom, uključujući one zasnovane na polu i životnom dobru, u svim sferama života; da se unapredi svest o sposobnostima i doprinosu osoba sa invaliditetom“.

Međutim, svest o sposobnostima i doprinosima osoba sa invaliditetom, posebno žena sa invaliditetom i dalje je na vrlo niskom nivou u našem društvu i žene sa invaliditetom i dalje se nedovoljno čuju.

Priredivačica **Milica Mima Ružičić-Novković** prihvalitla se izuzetno važnog posla da dokumentuje neprocenjivi deo istorije aktivizma žena sa invaliditetom i ostavi nam u nasleđe. Publikacija **“Izboriti se za izbor: životna priča Gordane Rajkov”** daje glas aktivistkinji sa invaliditetom koja je obrazujuću se i politički i civilno se angažujući ostvarivala svoje potencijale i istovremeno značajno doprinosila (i dalje doprinosi) unapređenju prilika u kojima žive muškarci i žene sa invaliditetom. Gordana Rajkov je svedokinja i akterka razvoja pokreta osoba sa invaliditetom, udruživanja i organizovanja osoba sa mišićnom distrofijom i razvoja pokreta za samostalni život ne samo u Srbiji nego i u Evropi. Najčešće jedina žena u dominantno muškom okruženja ona je istovremeno krčila put feminističkoj perspektivi i rodnoj dimenziji i prva je žena sa invaliditetom koja je istakla važnost ugrađivanja perspektive žena sa invaliditetom u politike usmerene na osobe sa invaliditetom i žene.

“Izboriti se za izbor: životna priča Gordane Rajkov” je odličan identifikacioni model za sve žene sa invaliditetom, ali i za žene bez invaliditeta, i istovremeno neprocenjivo svedočanstvo o

doprinosu žene sa invaliditetom razvoju pokreta osoba sa invaliditetom i pokreta za samostalan život i posebno mi je zadovoljstvo što će ova publikacija doći do čitalaštva.

Novi Sad, 22.5.2017.

Svjetlana Timotić
...IZ KRUGA – VOJVODINA,
organizacija za podršku ženama sa
invaliditetom